WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO- kl.7b Ocena:				
dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
Kształcenie literackie i kulturowe				
Czytanie tekstów literackich. Uczeń:				
- definiuje pojęcie epika - identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze -rozróżnia informacje na temat czasu i miejsca wydarzeń -rozpoznaje bohaterów czytanego utworu, -definiuje pojęcia: narrator, narracja pierwszoosobowa, trzecioosobowa -rozpoznaje w utworze ważne informacje -wyodrębnia zdarzenia w utworze -rozpoznaje, że tekst może mieć znaczenie przenośne - wskazuje tytuł utworu, podtytuł, motto, puentę i punkt kulminacyjny - definiuje pojęcie *liryka* - rozróżnia utwory liryczne - wyjaśnia pojęcia podmiot liryczny, adresat / odbiorca utworu - rozpoznaje tematykę wiersza - rozpoznaje środki artystyczne w utworze - definiuje pojęcie ironii - definiuje pojęcia , pieśni, ,	- odróżnia utwór epicki od utworów należących do innych rodzajów literackich - omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu - wyszukuje w tekście informacje na temat czasu i miejsca wydarzeń - prezentuje bohaterów utworu, - odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego - rozpoznaje w utworze wątek główny i wątki poboczne omawia przebieg zdarzeń -dostrzega przenośne sensy - rozpoznaje tytuł utworu, podtytuł, motto, puentę i punkt kulminacyjny - odróżnia utwór liryczny od utworów należących do innych rodzajów literackich - wymienia cechy utworów lirycznych - nazywa wyrazy wskazujące na osobę mówiącą w wierszu	-wymienia cechy utworu epickiego -charakteryzuje elementy świata przedstawionego - ustala czas i miejsce akcji - wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych - charakteryzuje narratora pierwszoosobowego i trzecio osobowego -omawia wątek główny i wątki poboczne -porządkuje przebieg zdarzeń - omawia przenośne znaczenia -omawia funkcję tytułu utworu, podtytułu, motta, puenty i punktu kulminacyjnego - wymienia cechy utworu epickiego, - wskazuje cechy utworów lirycznych -wskazuje cechy podmiotu lirycznego, bohatera wiersza - określa tematykę wiersza - określa funkcję środków artystycznych - dostrzega ironię w wierszu -rozpoznaje czytany utwór jako	- omawia cechy utworu epickiego - porównuje elementy świata przedstawionego - charakteryzuje czas i miejsce akcji - wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych - porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową - porównuje ze sobą wątek główny i wątki poboczne - analizuje przebieg zdarzeń - odkrywa przenośne znaczenia tekstu - omawia funkcję tytułu utworu, podtytułu, motta, puenty i punktu kulminacyjnego - omawia cechy utworu epickiego - omawia cechy utworów lirycznych -opisuje podmiot liryczny i adresata wiersza - omawia tematykę wiersza	-analizuje i interpretuje tekst epicki - wykorzystuje elementy świata przedstawionego w interpretacji utworów epickich - wykorzystuje informacje o czasie i miejscu akcji do analizy i interpretacji tekstu - charakteryzuje bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy - dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji -wykorzystuje informacje o wątkach do analizy i interpretacji tekstu - określa wzajemną zależność między wydarzeniami -interpretuje teksty na poziomie metaforycznym - interpretuje tekst wykorzystując jego elementy konstrukcyjne -analizuje i interpretuje tekst liryczny

trenu, ballady, aforyzmu - objaśnia, jak należy recytować wiersz - wymienia autorów poznanych utworów	(podmiot liryczny) i adresata - wskazuje tematykę wiersza - podaje przykłady środków artystycznych - identyfikuje ironię w utworze - podaje cechy pieśni, trenu, ballady, aforyzmu - wymienia zasady recytacji wiersza - wymienia elementy z życia autorów utworów	pieśń, , tren, balladę, aforyzm - recytuje wiersz zgodnie z zasadami - identyfikuje elementy biograficzne autora w interpretacji utworów lirycznych.	- omawia funkcję środków artystycznych w trenach -wyjaśnia, na czym polega ironia - charakteryzuje cechy gatunkowe pieśni, trenu, ballady, aforyzmu -wygłasza z pamięci wiersz zgodnie z tematem i stylem dzieła - dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach lirycznych.	- charakteryzuje podmiot liryczny i adresata wiersza, odwołując się do treści wiersza - analizuje i interpretuje wiersz, odnosząc się do jego tematyki rozpoznaje funkcje środków artystycznych w omawianych wierszach - omawia znaczenie ironii w wierszu - analizuje i interpretuje utwór, odnosząc się do jego cech gatunkowych - wydobywa sensy utworu w interpretacji głosowej - w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny
Odbiór tekstów kultury. Uczeń:				
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą publicystyczną, naukową i popularnonaukową - dostrzega manipulację językową - dostrzega środki służące manipulacji	- cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego - rozróżnia środki służące manipulacji - rozróżnia pojęcie retoryki	- określa funkcje literatury pięknej, publicystycznej, popularnonaukowej i naukowej - wymienia środki służące manipulacji - objaśnia pojęcie retoryki - omawia środki retoryczne i ich funkcje,	- analizuje tekst publicystyczny, popularnonaukowy lub naukowy - wyjaśnia różnicę między manipulacją a etyką wypowiedzi - wskazuje w tekście środki służące manipulacji - wykorzystuje pojęcia	- przedstawia własną interpretację tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego -wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka

- definiuje pojęcie retoryki - rozróżnia podstawowe środki retoryczne - rozróżnia, czym są argument, kontrargument, przykład - szuka argumentów w tekście retorycznym - tworzy proste wypowiedzi argumentacyjne - rozpoznaje wywiad wśród innych gatunków publicystycznych - rozróżnia podstawowe zasady przygotowania wywiadu - rozpoznaje, co to jest lid - identyfikuje, że podczas wywiadu zadaje się różne rodzaje pytań - przeprowadza wywiad	- wymienia środki retoryczne i ich funkcje w tekście - wyjaśnia, czym są argument, kontrargument, przykład - rozpoznaje argumenty w tekście retorycznym - tworzy wypowiedzi argumentacyjne - identyfikuje cechy gatunkowe wywiadu - wymienia zasady przygotowania wywiadu - wymienia funkcje lidu - rozpoznaje różne rodzaje pytań w wywiadzie - przeprowadza wywiad zgodnie z zasadami	- wyszukuje i wyjaśnia argumenty w tekście retorycznym - formułuje argumenty i kontrargumenty, podaje przykłady - tworzy rozwinięte wypowiedzi argumentacyjne - określa cechy gatunkowe wywiadu - objaśnia zasady przygotowania wywiadu - określa znaczenie i funkcje lidu -formułuje różne rodzaje pytań - uwzględnia cechy gatunkowe wywiadu przy jego tworzeniu	retoryczne - rozpoznaje środki retoryczne i określa ich funkcje - analizuje i ocenia argumenty w tekście retorycznym - wykorzystuje rzeczowe argumenty i kontrargumenty, popiera je odpowiednio dobranymi przykładami - omawia cechy wywiadu jako gatunku publicystycznego - analizuje zasady przygotowania wywiadu - omawia znaczenie i funkcje lidu - formułuje różnorodne i ciekawe pytania - przeprowadza wywiad, stosując różnorodne i ciekawe pytania	- nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa - analizuje i interpretuje tekst - wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka przy tworzeniu wypowiedzi argumentacyjnych - przeprowadza ciekawy wywiad zgodnie ze wszystkimi wymogami
LEKTURY. Uczeń:				
Świtezianka				
- rozpoznaje, że *Świtezianka* jest balladą - identyfikuje, że ballada zawiera elementy epiki, liryki i dramatu - wie, czym jest punkt kulminacyjny - rozpoznaje, na czym polega romantyczna wizja natury -dostrzega problem winy i kary w *Świteziance* - rozpoznaje, na czym polega ludowe poczucie	- rozróżnia cechy ballady - dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu - wyjaśnia, czym jest punkt kulminacyjny - rozpoznaje romantyczną wizję natury - dostrzega problem winy i kary w *Świteziance* - dostrzega ludowe poczucie sprawiedliwości	- wymienia cechy ballady - wymienia, na czym polega synkretyczny charakter ballady - wskazuje punkt kulminacyjny w *Świteziance* - wyjaśnia romantyczną wizję natury - opisuje problem winy i kary oraz ludowe poczucie sprawiedliwości - ocenia dzieła sztuki nawiązujące do *Świtezianki*	- omawia cechy ballady -wyjaśnia, na czym polega synkretyzm *Świtezianki* - określa funkcje punktu kulminacyjnego - interpretuje romantyczną wizję natury - omawia problem winy i kary oraz ludowe poczucie sprawiedliwości	- analizuje i interpretuje lekturę

sprawiedliwości				
		Reduta Ordona		
-identyfikuje genezę utworu Mickiewicza i okoliczności przebiegu walk - dostrzega cechy żołnierzy obu stron - rozpoznaje, że barwy w utworze mają znaczenie symboliczne - rozróżnia podstawowe środki artystyczne i ich funkcje	- rozumie genezę utworu Mickiewicza i okoliczności przebiegu walk - wymienia cechy żołnierzy obu stron - rozpoznaje symbolikę barw - wymienia środki artystyczne i rozumie ich funkcje w tekście poetyckim	- przedstawia genezę utworu Mickiewicza i okoliczności przebiegu walk - porównuje żołnierzy obu stron - omawia symbolikę barw - rozpoznaje środki artystyczne w *Reducie Ordona* i określa ich funkcje	- wyjaśnia genezę utworu Mickiewicza - omawia okoliczności przebiegu walk - charakteryzuje żołnierzy obu stron - interpretuje symbolikę barw - omawia funkcję środków artystycznych zastosowanych w *Reducie Ordona*	- analizuje i interpretuje lekturę
		Artysta		
- wymienia elementy świata przedstawionego w tekście - identyfikuje, co to jest alegoria - wymienia cechy postawy bohatera - definiuje pojęcia celebryta i artysta - identyfikuje przesłanie utworu Mrożka	- porządkuje elementy świata przedstawionego w tekście - rozpoznaje alegorię - omawia postawę bohatera - rozróżnia pojęcia *celebryta* i *artysta* - rozpoznaje przesłanie utworu	- charakteryzuje elementy świata przedstawionego w tekście - podaje przykłady alegorii - określa przyczyny niepowodzenia bohatera - wskazuje różnicę między celebrytą a artystą - rozpoznaje przesłanie utworu	- charakteryzuje elementy świata przedstawionego w tekście omawia funkcje alegorii - ocenia postawę bohatera i przyczyny jego niepowodzenia - omawia różnice między celebrytą a artystą - formułuje przesłanie utworu	- analizuje i interpretuje tekst
		Balladyna		
- identyfikuje, że dramat to jeden z rodzajów literackich - rozróżnia podstawowe cechy utworów dramatycznych - identyfikuje, że tragedia jest gatunkiem dramatu - rozróżnia, czym się różni realizm od fantastyki	- wymienia, czym cechuje się dramat jako rodzaj literacki - wymienia cechy utworów dramatycznych - rozpoznaje cechy tragedii - wyodrębnia wydarzenia - odróżnia zdarzenia realistyczne od fantastycznych - rozpoznaje czas i miejsce	- rozpoznaje dramat jako rodzaj literacki - wskazuje cechy utworów dramatycznych - wymienia cechy tragedii - porządkuje wydarzenia - wskazuje zdarzenia realistyczne i fantastyczne - określa czas i miejsce	- objaśnia pojęcie dramat - omawia cechy utworów dramatycznych - omawia cechy tragedii - wyjaśnia przyczyny zdarzeń - omawia zdarzenia realistyczne i fantastyczne - omawia czas i miejsce wydarzeń - charakteryzuje bohaterów	- analizuje i interpretuje lekturę

- rozpoznaje czas i miejsce wydarzeń oraz bohaterów - dostrzega relacje między bohaterami - definiuje pojęcie bohatera tragicznego - wskazuje fragmenty informujące o cechach i emocjach postaci - rozróżnia, co to jest cel i motyw działania - pisze prostą charakterystykę Balladyny	wydarzeń - rozpoznaje bohaterów - wypowiada się na temat bohaterów - przedstawia relacje między bohaterami - rozróżnia, kto to jest bohater tragiczny - rozpoznaje cechy i emocje bohaterki - rozpoznaje cele i motywacje działania postaci - pisze charakterystykę Balladyny	wydarzeń - wymienia bohaterów - charakteryzuje bohaterów - omawia relacje między bohaterami - wskazuje bohatera tragicznego -nazywa cechy i emocje bohaterki - określa cele i motywacje działania postaci - pisze ciekawą charakterystykę Balladyny	- ocenia bohaterów - określa przyczyny i skutki relacji między bohaterami - wyjaśnia, dlaczego dana postać jest bohaterem tragicznym - logicznie porządkuje informacje z tekstu - omawia cechy i emocje bohaterki -omawia cele i motywacje działania postaci - pisze ciekawą i rozwiniętą charakterystykę Balladyny	
Dziady				
- identyfikuje elementy świata przedstawionego w *Dziadach* - rozpoznaje bohaterów tekstu - identyfikuje, że dzieło ma kontekst kulturowy - identyfikuje, że *Dziady* to dramat romantyczny - identyfikuje, co to jest ludowa moralność - rozpoznajeje plakat teatralny	- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w *Dziadach* - wymienia bohaterów tekstu - dostrzega kontekst kulturowy dzieła - objaśnia pojęcie dramatu romantycznego -dostrzega zasady ludowej moralności ukazane w *Dziadach* -przedstawia elementy plakatu teatralnego	- wymienia elementy świata przedstawionego w *Dziadach* - omawia relacje między bohaterami tekstu - wskazuje kontekst kulturowy dzieła - rozpoznaje w *Dziadach* cechy dramatu romantycznego - rozpoznaje ludową moralności w *Dziadach* - omawia warstwę przedstawieniową plakatu teatralnego	- omawia elementy świata przedstawionego w *Dziadach* - charakteryzuje bohaterów tekstu - wyjaśnia kontekst kulturowy dzieła -wskazuje w *Dziadach* cechy dramatu romantycznego - wyjaśnia zasady ludowej moralności w *Dziadach* - charakteryzuje plakat teatralny i omawia jego znaczenie	- analizuje i interpretuje lekturę - analizuje i interpretuje plakat teatralny
Latarnik				
- identyfikuje cechy gatunkowe i kompozycję	- rozpoznaje cechy gatunkowe i kompozycję noweli	- wymienia cechy gatunkowe noweli	- wyjaśnia, dlaczego *Latarnik* jest nowelą i omawia kompozycję tego	- analizuje i interpretuje lekturę

noweli - rozpoznaje elementy świata przedstawionego w lekturze - podaje przykłady losów głównego bohatera - pisze proste opowiadanie nawiązujące do lektury - rozpoznaje emocje Skawińskiego -definiuje pojęcie bohater tragiczny	- wymienia elementy świata przedstawionego w lekturze - zbiera informacje o losach głównego bohatera - pisze opowiadanie nawiązujące do lektury - nazywa emocje Skawińskiego - rozpoznaje *cechy bohatera tragicznego*	- przedstawia kompozycję noweli - omawia elementy świata przedstawionego w lekturze - przedstawia losy głównego bohatera - pisze ciekawe opowiadanie, wykazując się dobrą znajomością lektury - omawia emocje Skawińskiego -wyjaśnia pojęcie bohater tragiczny	utworu - charakteryzuje elementy świata przedstawionego w lekturze - omawia losy głównego bohatera - pisze opowiadanie zgodnie ze wszystkimi wymogami - analizuje i interpretuje emocje Skawińskiego -identyfikuje u Skawińskiego cechy bohatera tragicznego	
Opowieść wigilijna				
- identyfikuje, w jakich okolicznościach powstał utwór Dickensa - dostrzega elementy świata przedstawionego w lekturze - wymienia bohaterów - opowiada o wybranych wydarzeniach - tworzy proste opowiadanie nawiązujące do lektury - identyfikuje pojęcia bohater statyczny i bohater dynamiczny - dostrzega wpływ przeszłości na charakter Scrooge'a - opowiada o wartościach uznawanych przez Scrooge'a - wyjaśnia, co to jest przemiana bohatera	- rozpoznaje genezę utworu Dickensa - wymienia elementy świata przedstawionego w lekturze - wypowiada się na temat bohaterów - przedstawia wydarzenia - tworzy opowiadanie nawiązujące do lektury - rozpoznaje cechy bohatera statycznego i bohatera dynamicznego - określa wpływ przeszłości na charakter Scrooge'a - nazywa wartości uznawane przez Scrooge'a - dostrzega przemianę bohatera	- przedstawia genezę utworu Dickensa - porządkuje elementy świata przedstawionego w lekturze - przedstawia bohaterów - porządkuje wydarzenia - tworzy ciekawe opowiadanie zgodnie z wymogami - wyjaśnia pojęcia bohater statyczny i bohater dynamiczny - omawia wpływ przeszłości na charakter Scrooge'a - omawia wartości uznawane przez Scrooge'a - określa przyczyny przemiany bohatera	- objaśnia genezę utworu Dickensa - charakteryzuje elementy świata przedstawionego w lekturze - charakteryzuje bohaterów - określa przyczyny i skutki wydarzeń - tworzy oryginalne opowiadanie zgodnie ze wszystkimi wymogami - porównuje bohatera -statycznego i bohatera dynamicznego - analizuje i interpretuje wpływ przeszłości na charakter Scrooge'a - ustala hierarchię wartości uznawanych przez Scrooge'a - omawia przyczyny przemiany bohatera	- analizuje i interpretuje lekturę

Mały Książę				
-dostrzega cechy baśni w utworze - dostrzega elementy świata przedstawionego - rozpoznaje bohatera - dostrzega cechy dzieci i ludzi dorosłych - definiuje pojęcie bohater poszukujący - dostrzega refleksję egzystencjalną w utworze - wskazuje w utworze słowo oswoić - dostrzega postawy i emocje bohaterów - dostrzega relacje między postaciami - dostrzega alegoryczne znaczenie bohaterów utworu - dostrzega, że utwór ma znaczenia symboliczne - dostrzega przesłanie dzieła	-rozpoznaje cechy baśni w utworze - wskazuje elementy świata przedstawionego - wypowiada się na temat bohatera - rozpoznaje cechy dzieci i ludzi dorosłych - rozpoznaje cechy bohatera poszukującego - wskazuje refleksję egzystencjalną z utworu - definiuje słowo oswoić - omawia postawy i emocje bohaterów - wypowiada się na temat relacji między postaciami - rozpoznaje alegoryczne znaczenie bohaterów utworu - rozpoznaje, czym jest symbol - wskazuje symbole w *Małym Księciu*	- wskazuje cechy baśni w *Małym Księciu* - omawia elementy świata przedstawionego - przedstawia bohatera - wskazuje cechy dzieci i ludzi dorosłych - wyjaśnia pojęcie bohater poszukujący - odczytuje refleksję egzystencjalną zawartą w utworze - wyjaśnia słowo *oswoić* - analizuje postawy i emocje bohaterów - omawia relacje między postaciami - wyjaśnia alegoryczne znaczenie bohaterów utworu - wyjaśnia pojęcie symbolu - odczytuje znaczenia symboli w *Małym Księciu* - określa przesłanie dzieła	- omawia cechy baśni w *Małym Księciu* - interpretuje elementy świata przedstawionego - charakteryzuje bohatera -omawia cechy dzieci i ludzi dorosłych -wskazuje bohatera poszukującego w *Małym Księciu* - interpretuje refleksję egzystencjalną - interpretuje słowo oswoić odwołując się do utworu - ocenia postawy i emocje bohaterów oraz formułuje wnioski -interpretuje relacje między postaciami - omawia alegoryczne znaczenie bohaterów utworu - charakteryzuje pojęcie symbolu - interpretuje symbole zawarte w *Małym Księciu* - omawia przesłanie dzieła	- analizuje i interpretuje lekturę
Syzyfowe prace				
- identyfikuje, że *Syzyfowe prace* to powieść - dostrzega elementy świata przedstawionego - dostrzega, że w utworze są zawarte elementy autobiograficzne - definiuje pojęcie rusyfikacji - dostrzega postawy Polaków	- rozpoznaje cechy gatunkowe powieści - wymienia elementy świata przedstawionego - rozpoznaje elementy autobiograficzne w utworze - rozpoznaje, na czym polegał proces rusyfikacji - omawia postawy Polaków	- wymienia cechy gatunkowe powieści - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje elementy autobiograficzne w utworze - wyjaśnia, na czym polegała rusyfikacja - charakteryzuje postawy	- omawia cechy gatunkowe powieści - charakteryzuje elementy świata przedstawionego - omawia elementy autobiograficzne w utworze - omawia proces rusyfikacji - ocenia postawy Polaków wobec działań zaborców	- analizuje i interpretuje lekturę

wobec działań zaborców - objaśnia znaczenie związku frazeologicznego z tytułu	wobec działań zaborców - rozpoznaje znaczenie tytułu powieści	Polaków wobec działań zaborców - wyjaśnia znaczenie tytułu powieści	- interpretuje tytuł powieści	
Oskar i pani Róża				
- określa czas, miejsce akcji i bohaterów - dostrzega postawy i emocje bohaterów - gromadzi informacje o przyjaźni między bohaterami - dostrzega problematykę utworu	- wymienia elementy świata przedstawionego - omawia postawy i emocje bohaterów - przedstawia, w jaki sposób bohaterowie przyjaźnili się - określa temat utworu	- omawia elementy świata przedstawionego - analizuje postawy i emocje bohaterów - objaśnia, w jaki sposób wpłynęła na Oskara przyjaźń z Różą - charakteryzuje problemy podejmowane przez opowiadanie	- charakteryzuje elementy świata przedstawionego - ocenia postawy i emocje bohaterów oraz formułuje wnioski - interpretuje relację między bohaterami - analizuje i interpretuje symboliczne znaczenie zawartych w opowiadaniu motywów	- analizuje i interpretuje lekturę
Formy wypowiedzi – wymagania. Uczeń:				
- rozpoznaje streszczenie - pisze proste streszczenie - czyta ze zrozumieniem - dostrzega informacje w tekście	- wymienia cechy streszczenia - pisze streszczenie - czyta ze zrozumieniem - wydobywa informacje z tekstu	- wyjaśnia, czym jest streszczenie - pisze poprawne streszczenie - czyta płynnie ze zrozumieniem - porządkuje informacje z tekstu - dostrzega główną myśl tekstu	- omawia szczegółowo cechy streszczenia - pisze streszczenie zgodnie z wymogami - porządkuje logicznie informacje z tekstu - wskazuje główną myśl tekstu	- analizuje i interpretuje tekst - pisze streszczenie, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi
- nazywa podstawowe cechy recenzji - rozpoznaje przykłady słownictwa charakterystycznego dla recenzji -rozpoznaje podstawowe kryteria oceny różnych tekstów kultury -pisze prostą recenzję	- wskazuje cechy i kompozycję recenzji - wymienia słownictwo typowe dla recenzji - wskazuje kryteria oceny różnych tekstów kultury - pisze recenzję	- identyfikuje cechy i kompozycję recenzji - wskazuje słownictwo typowe dla recenzji - wymienia kryteria oceny różnych tekstów kultury - pisze ciekawą recenzję	- omawia cechy i kompozycję recenzji - używa słownictwa typowego dla recenzji - stosuje kryteria oceny różnych tekstów kultury - pisze rozwiniętą recenzję	- pisze rozwiniętą recenzję, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi

- rozpoznaje rozprawkę - definiuje pojęcia *teza* i *hipoteza* - definiuje pojęcia *argument* i *kontrargument* - wskazuje ważność użytych argumentów - wskazuje, że rozprawka powinna zawierać wnioski - wskazuje, czym jest plan kompozycyjny - pisze prostą rozprawkę z tezą - pisze prostą rozprawkę z hipotezą	- wyjaśnia, czym cechuje się rozprawka - rozpoznaje tezę i hipotezę - rozpoznaje argument i kontrargument - rozpoznaje hierarchizację argumentów - rozpoznaje wniosek - określa zasady tworzenia planu kompozycyjnego - pisze rozprawkę z tezą - pisze rozprawkę z hipotezą	- wymienia cechy rozprawki wyjaśnia, czym jest teza, a czym hipoteza - wyjaśnia, czym jest argument, a czym kontrargument - wyjaśnia, na czym polega hierarchizacja argumentów - wyjaśnia, co to jest wniosek - formułuje zarys planu kompozycyjnego - pisze rozprawkę z tezą -pisze rozwiniętą rozprawkę z hipotezą	- omawia cechy rozprawki - rozróżnia tezę i hipotezę - formułuje argumenty i kontrargumenty - hierarchizuje argumenty - formułuje wnioski - sporządza plan kompozycyjny - pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą -pisze rozwiniętą rozprawkę z hipotezą zgodnie z wymogami	- pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi - pisze oryginalną, rozwiniętą rozprawkę z hipotezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi
- wskazuje, czym jest opowiadanie - definiuje pojęcia: opowiadanie twórcze i odtwórcze - nazywa typy narracji - rozpoznaje składniki trójdzielnej kompozycji opowiadania - definiuje pojęcia *retrospekcji* i *puenty* - pisze proste opowiadanie twórcze	- identyfikuje podstawowe cechy opowiadania - odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego - rozróżnia typy narracji - wskazuje elementy trójdzielnej kompozycji opowiadania - wskazuje znaczenie retrospekcji, puenty i tytułu w opowiadaniu - pisze opowiadanie twórcze	- wymienia cechy opowiadania - wskazuje różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym - omawia typy narracji w opowiadaniu - wyjaśnia, na czym polega trójdzielna kompozycja opowiadania - wyjaśnia znaczenie retrospekcji, puenty i tytułu - pisze opowiadanie twórcze zgodnie z wymogami	- omawia cechy opowiadania - omawia różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym - stosuje różne typy narracji - nadaje wypowiedzi trójdzielną kompozycję - stosuje retrospekcje, puentę i tytuł - pisze ciekawe opowiadanie twórcze zgodnie z wymogami	-pisze rozwinięte i oryginalne opowiadanie twórcze, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi
- identyfikuje cechy przemówienia i cel stosowania tej formy wypowiedzi - wymienia rodzaje argumentów	- rozpoznaje cechy przemówienia i cel stosowania tej formy wypowiedzi - rozpoznaje etapy pracy nad przemówieniem - dobiera argumenty i zwroty do	- wymienia cechy przemówienia i cel stosowania tej formy wypowiedzi - wydziela etapy w pracy nad przemówieniem - uzasadnia dobór argumentów	- omawia cechy i cel przemówienia na dany temat - stosuje odpowiednie argumenty i je porządkuje - wykorzystuje zwroty do słuchaczy -wykorzystuje głos i mowę ciała	- pisze oryginalne i przekonujące przemówienie - stosuje różne środki retoryczne i różne rodzaje argumentów

- identyfikuje różne zwroty do słuchaczy - identyfikuje, że w trakcie przemówienia wykorzystuje się głos i mowę ciała - pisze proste przemówienie	słuchaczy - wyjaśnia, jak wykorzystać głos i mowę ciała - pisze przemówienie	- stosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy - omawia sposoby wykorzystania głosu i mowy ciała - pisze ciekawe przemówienie	- pisze rozbudowane przemówienie zgodnie z wymogami	- wygłasza publicznie napisane przemówienie
Kształcenie językowe- słowotwórstwo. Uczeń:				
- definiuje terminy wyraz podstawowy i wyraz pochodny - definiuje pojęcie tematu słowotwórczego - definiuje pojęcie formantu - wskazuje, gdzie jest formant - dostrzega, że formant pełni funkcję znaczeniotwórczą - definiuje pojęcie kategorii znaczeniowej -dostrzega, że wyrazom nadawane są znaczenia przez formanty - definiuje pojecie rodzina wyrazów - definiuje pojęcia wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne - definiuje wyrazy złożone - identyfikuje podstawowe zasady pisowni wyrazów złożonych	-wskazuje, czym jest wyraz podstawowy, a czym wyraz pochodny - opisuje, co to jest temat słowotwórczy - nazywa różne rodzaje formantów -rozpoznaje funkcję formantów - rozumie pojęcie kategorii znaczeniowej - rozpoznaje znaczenia nadawane wyrazom przez formanty - wyjaśnia, co to jest rodzina wyrazów - objaśnia pojęcia wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne - wyjaśnia, czym są wyrazy złożone - wymienia zasady pisowni wyrazów złożonych	- wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne - wskazuje temat słowotwórczy - wskazuje formant -omawia różne rodzaje formantów - wyjaśnia funkcję znaczeniotwórczą formantów - podaje przykłady kategorii znaczeniowych wyrazów - rozpoznaje rodzinę wyrazów - rozpoznaje wyrazy pokrewne - wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych - rozpoznaje wyrazy złożone w tekście - wyjaśnia zasady pisowni wyrazów złożonych	- rozpoznaje wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne - rozróżnia temat słowotwórczy - wskazuje w wyrazie formant i rozpoznaje jego rodzaj - omawia funkcję znaczeniotwórczą formantów - omawia kategorie znaczeniowe wyrazów - podaje przykłady wyrazów należących do jednej rodziny - tworzy wyrazy pokrewne - przedstawia na wykresie zależności między wyrazami pokrewnymi - tworzy wyrazy złożone - stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych	- stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy podstawowe i pochodne -stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych - stosuje wyrazy pokrewne w swoich wypowiedziach - stosuje wyrazy złożone w swoich wypowiedziach
Kształcenie językowe- fonetyka. Uczeń:				
- definiuje pojęcie fonetyka - definiuje pojęcia głoska, litera i sylaba - identyfikuje podstawowe	- wymienia, czym zajmuje się fonetyka - wyjaśnia, czym są głoska, litera i sylaba	- wyjaśnia, czym zajmuje się fonetyka - omawia pojęcia głoska, litera i sylaba	- omawia pojęcie fonetyki - rozróżnia pojęcia głoska, litera i sylaba - omawia narządy mowy i ich wpływ	- stosuje w swoich wypowiedziach wiedzę o głoskach i literach - wykorzystuje wiedzę

narządy mowy wpływające na sposób wymawiania głosek - dostrzega, że są różne rodzaje głosek - definiuje zasady poprawnej wymowy i podziału wyrazów przy przenoszeniu - definiuje funkcje litery *i* - definiuje, czym są upodobnienia - definiuje, czym są upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe -identyfikuje podstawowe zasady zapisu przedrostków - definiuje pojęcia intonacja, akcent wyrazowy i zdaniowy - definiuje reguły akcentowania w języku polskim - wymienia wyjątki od zasad akcentowania	- wymienia narządy mowy i rozumie ich wpływ na sposób wymawiania głosek - rozróżnia rodzaje głosek - rozróżnia zasady poprawnej wymowy i podziału wyrazów przy przenoszeniu - wymienia funkcje litery *i* - rozpoznaje mechanizm upodobnień fonetycznych - określa, na czym polegają różnego rodzaju upodobnienia - objaśnia zasady poprawnego zapisu przedrostków - rozpoznaje intonację oraz akcent wyrazowy i zdaniowy - wymienia reguły akcentowania w języku polskim - rozpoznaje wyjątki od zasad akcentowania	- rozróżnia narządy mowy i określa ich wpływ na sposób wymawiania głosek - przedstawia różne rodzaje głosek - stosuje zasady poprawnej wymowy i podziału wyrazów przy przenoszeniu - rozróżnia funkcje litery *i* - omawia mechanizm upodobnień fonetycznych - rozpoznaje rodzaj i kierunek upodobnienia - stosuje zasady poprawnego zapisu przedrostków - wyjaśnia, co to jest intonacja, akcent wyrazowy i zdaniowy - stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację - podaje przykłady wyjątków od zasad akcentowania	na sposób wymawiania głosek - rozpoznaje rodzaje głosek i omawia ich cechy - poprawnie wymawia wyrazy i prawidłowo dzieli je przy przenoszeniu - wyjaśnia funkcje litery *i* na przykładach - objaśnia mechanizm upodobnień fonetycznych - podaje przykłady różnych rodzajów upodobnień - poprawnie zapisuje przedrostki - rozróżnia pojęcia intonacja, akcent wyrazowy i zdaniowy - wypowiada się z prawidłową intonacją - akcentuje poprawnie wyrazy i zdania - akcentuje prawidłowo wyjątki	o upodobnieniach fonetycznych -stosuje bezbłędnie akcent wyrazowy i zdaniowy we wszystkich swoich wypowiedziach
Kształcenie językowe- fleksja, składania. Uczeń:				
- identyfikuje imiesłowy jako nieosobowe formy czasownika - rozróżnia rodzaje i cechy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych - przedstawia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów oraz pisowni *nie* z tą częścią mowy	- rozpoznaje, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika - wymienia rodzaje imiesłowów i ich cechy - rozumie zasady tworzenia i odmiany imiesłowów - wyjaśnia zasady pisowni *nie* z imiesłowami - identyfikuje imiesłowowy równoważnik zdania	- wyjaśnia, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika - omawia rodzaje i cechy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych - tworzy i odmienia imiesłowy - stosuje w praktyce zasady pisowni *nie* z imiesłowami - wyjaśnia, czym cechuje się imiesłowowy równoważnik	- podaje wszystkie informacje na temat rodzajów, cech i funkcji imiesłowów - tworzy poprawnie i odmienia imiesłowy - pisze bezbłędnie *nie* z imiesłowami - rozpoznaje imiesłowowy równoważnik zdania - przekształca poprawnie wypowiedzenia w imiesłowowe	- wykorzystuje wiedzę o imiesłowach -wykorzystuje wiedzę o imiesłowach przysłówkowych i imiesłowowym równoważniku zdania - wykorzystuje wiedzę o mowie zależnej i mowie niezależnej

- definiuje, co to jest imiesłowowy równoważnik zdania - przedstawia zasady przekształcania wypowiedzenia w imiesłowowy równoważnik zdania - rozpoznaje mowę zależną i niezależną - wymienia zasady przekształcania wypowiedzi	- wyjaśnia, jak przekształcić wypowiedzenie w imiesłowowy równoważnik zdania - podaje przykłady mowy zależnej i mowy niezależnej - przekształca wypowiedź	zdania - przekształca wypowiedzenie w imiesłowowy równoważnik zdania - zna funkcje mowy zależnej i niezależnej - przekształca poprawnie wypowiedź	równoważniki zdania - przekształca mowę zależną w niezależną i odwrotnie - przekształca wypowiedź poprawnie i twórczo	
Kształcenie językowe- zróżnicowanie języka. Uczeń:				
- rozróżnia synonimy, antonimy i homonimy - wskazuje wyrazy bliskoznaczne i wyrazy pokrewne - definiuje, co to jest związek frazeologiczny – - przekształca prosty tekst - definiuje pojęcie neologizm - definiuje pojęcia neologizmy artystyczne i obiegowe - identyfikuje różne rodzaje neologizmów obiegowych - wyjaśnia, do czego służą neologizmy - rozpoznaje, że słownictwo ulega ciągłemu wzbogacaniu - definiuje pojęcie archaizm - rozpoznaje archaizmy - zna podstawowe funkcje archaizmów - dostrzega archaizmy w tekście	- wskazuje synonimy, antonimy i homonimy - odróżnia wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych - rozpoznaje związki frazeologiczne - przekształca tekst - rozróżnia, czym jest neologizm - nazywa, co odróżnia neologizmy artystyczne od obiegowych - rozróżnia różne rodzaje neologizmów obiegowych - wskazuje funkcje neologizmów - wskazuje sposoby wzbogacania słownictwa - rozróżnia, czym jest archaizm - identyfikuje typy archaizmów - zna funkcje archaizmów - rozpoznaje archaizmy w tekście - rozróżnia, czym jest kolokwializm - identyfikuje funkcje kolokwializmów	- podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów - określa różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym - wskazuje związki frazeologiczne i ich znaczenia - przekształca rozbudowany tekst - wyjaśnia, czym jest neologizm - podaje przykłady neologizmów artystycznych i obiegowych - wskazuje różne rodzaje neologizmów obiegowych - wymienia funkcje neologizmów - wyjaśnia, czym jest archaizm - rozróżnia typy archaizmów - określa funkcje archaizmów - wskazuje archaizmy w tekście - wyjaśnia, czym jest kolokwializm	- tworzy synonimy, antonimy konkretnych słów - omawia różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym - podaje przykłady związków frazeologicznych, wyjaśnia ich znaczenia - przekształca twórczo tekst - podaje przykłady neologizmów - rozpoznaje w tekście neologizmy artystyczne i obiegowe - podaje przykłady różnych neologizmów obiegowych - objaśnia funkcje neologizmów - stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa - podaje przykłady archaizmów - omawia typy i funkcje archaizmów, odwołując się do przykładów -interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów	- wykorzystuje wiedzę o zróżnicowaniu języka - stosuje w swoich wypowiedziach bogate słownictwo - wykorzystuje wiedzę o zróżnicowaniu języka - stosuje świadomie neologizmy w swoich wypowiedziach - stosuje wiedzę na temat zróżnicowania języka - poszerza zasób swoich słów - wykorzystuje wiedzę o archaizmach i archaizacji - wykorzystuje wiedzę o zróżnicowaniu języka - używa kolokwializmów w celu stylizacji tekstu - wykorzystuje wiedzę

- definiuje pojęcie kolokwializm - określa, do czego służą kolokwializmy - dostrzega kolokwializmy w wypowiedzi - określa, jak zastąpić kolokwializmy - definiuje, co to jest zapożyczenie - dostrzega, że zapożyczenia mogą przechodzić do języka - identyfikuje funkcje zapożyczeń - dostrzega, że zapożyczenie można zastąpić wyrazem rodzimym - definiuje nazwy miejscowe - definiuje zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców - rozróżnia zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców	- rozpoznaje kolokwializmy w wypowiedzi - zastępuje kolokwializmy - wyjaśnia, co to jest zapożyczenie - określa , w jaki sposób zapożyczenia mogą powstawać i przechodzić do języka - wskazuje funkcje zapożyczeń - zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi - wyjaśnia, czym są nazwy miejscowe - objaśnia zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców - podaje zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców	- określa funkcje kolokwializmów - wskazuje kolokwializmy w wypowiedzi - zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego - rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczenia - wyjaśnia ich funkcje - omawia przydatność zapożyczeń - poprawnie zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi -rozpoznaje nazwy miejscowe - stosuje zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców - stosuje zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców	- podaje przykłady kolokwializmów - omawia funkcje kolokwializmów - interpretuje użycie kolokwializmów w wypowiedzi - zastępuje bezbłędnie kolokwializmy - podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczeń - omawia funkcje zapożyczeń - ocenia przydatność zapożyczeń - zastępuje bezbłędnie zapożyczenia wyrazami rodzimymi - podaje przykłady nazw miejscowych - odmienia bezbłędnie nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców - zapisuje bezbłędnie nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców	o zapożyczeniach - wykorzystuje wiedzę o nazwach miejscowych i nazwach mieszkańców
Kształcenie językowe- komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:				
- definiuje pojęcie grzeczności językowej - identyfikuje zwroty grzecznościowe -wymienia zasady pisowni zaimków osobowych w korespondencji - definiuje pojęcie normy językowej - definiuje pojęcia norma wzorcowa i norma użytkowa	- rozpoznaje, na czym polega grzeczność językowa - rozpoznaje zwroty grzecznościowe - omawia zasady pisowni zaimków osobowych w korespondencji - rozpoznaje, co to jest norma językowa - odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej	- wyjaśnia pojęcie grzeczności językowej - podaje przykłady zwrotów grzecznościowych - przestrzega zasad pisowni zaimków osobowych w korespondencji - wyjaśnia, czym jest norma językowa - wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą	- przedstawia zasady grzeczności językowej -stosuje bezbłędnie zwroty grzecznościowe i zaimki osobowe w korespondencji - podaje przykłady normy językowej - omawia różnicę między normą wzorcową i normą użytkową, podaje przykłady - podaje cechy błędu językowego - rozpoznaje różne rodzaje błędów	- stosuje wiedzę na temat grzeczności językowej - wykorzystuje wiedzę o normie językowej - wykorzystuje wiedzę o błędach językowych - unika błędów w swoich wypowiedziach

- definiuje pojęcie błędu językowego - wymienia przykładowe rodzaje błędów językowych	- rozróżnia, czym jest błąd językowy - rozróżnia rodzaje błędów językowych	użytkową - wyjaśnia pojęcie błędu językowego - omawia różne rodzaje błędów językowych	językowych	

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

1.Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych z języka polskiego dla uczniów z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi:

- wydłużenie czasu pracy podczas prac pisemnych;
- zmniejszenie liczby zadań na sprawdzianach i kartkówkach;
- stosowanie prostych i krótkich poleceń,
- kontrolowanie stopnia zrozumienia poleceń i czytanego tekstu (szczególnie podczas sprawdzianów, kartkówek i prac klasowych);
- umożliwienie odpowiedzi ustnej lub pisemnej przy sprawdzaniu wiedzy;
- nieodpytywanie na forum klasy;
- wyłączenie ocen za ortografię na czas treningu ortograficznego;
- możliwość redagowania przez ucznia (notatek, sprawdzianów, kartkówek, prac klasowych) na komputerze;
- dostosowanie miejsca pracy ucznia w klasie do jego potrzeb;
- przygotowanie dodatkowych pomocy dydaktycznych dla ucznia, np. wklejek notatek, pomocy wizualnych;
- ciągłe motywowanie, wspieranie i docenianie każdego, nawet najmniejszego postępu ucznia;
- ograniczenie czytania obszernych lektur do rozdziałów istotnych ze względu na omawianą tematykę (możliwość korzystania z audiobooka, a w niektórych przypadkach z ekranizacji jako uzupełnienie samodzielnie przeczytanych rozdziałów).

2. Sposoby otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z języka polskiego.

Uczeń może starać się o ocenę wyższą niż przewidywana jeżeli:

- aktywnie i systematycznie pracował na lekcji;
- przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych w terminie głównym lub dodatkowycm, wyjątkiem od tej reguły jest sytuacja związana, np. z długotrwałą chorobą lub zdarzeniem losowym;
- na bieżąco poprawiał słabsze oceny (do dwóch tygodni)i;
- korzystał z form pomocy oferowanych przez nauczyciela;
- posiada, co namniej połowę ocen cząstkowych wyższych niż ocena proponowana przez nauczyciela;

3. Terminarz sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia

- Sprawdziany przeprowadzane będą po podsumowaniu działów: słowotwórstwo, fonetyka, fleksja, składnia, zróżnicowanie języka, komunikacja językowa i kultura języka.

- Testy ze znajomości treści lektur- S. Mrożek, *Artysta,* A. Mickiewicza*, Dziady cz.II,* Ch.Dickens*, Opowieść wigilijna,* H. Sienkiewicz, *Latarnik*, S. Żeromski*, Syzyfowe prace (fragmenty),* Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książe*, J. Słowacki*, Balladyna,* E.E.Schmitt, *Oskar i pani Róża*- przeprowadzane będą przy ich omawianiu.

- Prace klasowe przeprowadzane będą po omówieniu lektur w następujących formach: streszczenie, recenzja, rozprawka z tezą, rozprawka z hipotezą opowiadanie twórcze, opowiadanie odtwórcze, przemówienie, list.

- Pozostałe formy sprawdzania wiedzy i umiejętności przeprowadzane będą na bieżąco.